Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

№ 10 (321)
10 березня 2011 р.

А той, щедрий та розкошний,
Все храми мурує;
Та отечество так любить,
Так за ним бідкує,
Так із його, сердешного,
Кров, як воду, точить!..
А братія мовчить собі,
Витріщивши очі,
Як ягнята…

Тарас ШЕВЧЕНКО

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ЗВЕРНЕННЯ

ЗЛО ПЕРЕМАГАЮТЬ БРАТЕРСТВОМ

Група відомих письменників, учених, громадських діячів, правозахисників, серед яких Юрій Андрухович, Василь Овсієнко, Михайло Слабошпицький, Мирослав Маринович та інші звернулася до співвітчизників із закликом дати відсіч аморальності й деґрадації влади.

Автори потверджують факт, що в Україні з'явились політичні в'язні. Порушені кримінальні справи проти учасників підприємницького майдану, півтора десятка молодих людей ув'язнили за ліквідацію незаконно встановленого «ідола Сталіна, який українським судом визнаний злочинцем і вбивцею мільйонів українців…» І «представники влади ще до вироку суду дають вказівки, хто винний». Натомість влада звільняє з ув'язнення вбивць і мажорів-злочинців.

Отож справжня мета політичних переслідувань – паралізувати громадянську активність. Щоб люди забули, що саме вони є джерелом влади, що вони мають конституційне право розпоряджатися нею. Всупереч Конституції України Президентові надане право диктатора, діє Уряд, який не представляє інтересів виборців, а результати виборів фальсифікуються. Там же, де закінчуються чесні вибори, починається рабство, утверджується страх. А страх перед злом є зло. Так само, як і байдужість.

Саме розраховуючи на неї, влада безбожно краде, збільшуючи бюджетні видатки на себе й обмежуючи соціальні статті, блюзнірськи запевняючи, що це потрібно для проведення реформ і закликає народ до затягування пасків і терпеливості.

Але так далі бути не може. Із владою слід чинити так, як вона на те заслуговує. Її потрібно ліквідувати. А для цього слід діяти спільно. Бо народ, який забуває про солідарність, приречений. «Ми підтримуємо кожного, хто зазнає політичних репресій і утисків, – мовиться у зверненні… – Кожен репресований має отримати дієву політичну, юридичну та іншу підтримку…»

Ненависть перемагають братерством.

Н. К.

ДУХОВНЕ

ЩОБ ЗДОБУТИ ЛЮБОВ

«Коли ви прощатимете людям їхні провини, то й Отець ваш Небесний простить вам. А коли ви не будете прощати людям, то й Отець ваш Небесний не простить вам провин ваших», – сказав Христос.

Цими словами Євангелія, яке читається в Сиропусну, або як її ще називають Неділю прощення, перед початком Великого посту, Господь запевняє прощення наших гріхів за єдиної умови: якщо і ми щиро прощатимемо нашим кривдникам. Але й нам потрібно зі смиренням, щирим жалем та усвідомленням своїх провин просити прощення у всіх, перед ким ми згрішили, кого скривдили, образили й кому відкрито чи таємно вчинили зло. Власне, це і є початком дороги покаяння і очищення.

Вступаюч в час Великого посту, пам'ятаймо, що обмеження в їжі, напоях і розвагах не є самоціллю спасенного часу. І навіть строге відвідування храму та постійна присутність на всіх богослужіннях, Святі Тайни Покаяння і Євхаристії, намагання читати духовну літературу й ревні молитви не будуть для нас помічними й спасенними,бо вони – тільки засоби на дорозі до спасіння. Бо якщо ми не відчуємо й не переживемо в собі переродження в нову людину – людину в Христі, то таким постом не осягнемо цієї мети.

Сьогодні всі маємо Святе Письмо. Та для його читання і вивчення потрібна спрага богопізнання, яка приводить до правдивої мудрості, а вона відкриває істину: що є добро і зло.

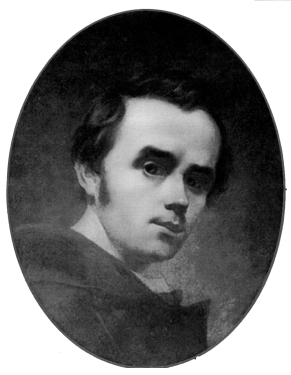
Мудрість народжує чесноти, які приводять до святості. А святість – це життя в любові. Це і є справжня дорога посту, який приводить до спасенної любові.

Останнім часом, як говорить, зокрема, наш відомий політик Мирослав Маринович, «в Україні відбувається потужний наступ на українство». Його може будь-хто спостерігати і в політиці, і в економіці, і в фінансовій діяльності, і в освіті, і в культурі, і навіть у спорті. І здійснюють його безперешкодно, неприховано, відкрито. Про це іноді повідомляють наші ЗМІ. Так, нещодавно в титрах телевізійних каналів можна було прочитати вислів одного із верховних «слуг» нашого народу – депутата Верховної Ради й урядовця, що «Україна не для українців, а захист української мови – це шлях до фашизму».

(Чит. стор. 2)

І МЕНЕ В СІМ'Ї ВЕЛИКІЙ…

І БІЛЬ, І ГНІВ, І ПЕЧАЛЬ…

ПРИКАРПАТТЯ ШИРОКО ВШАНОВУЄ ПОЕТА, ГЕНІЯ, ПРОРОКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Сотні івано-франківців зібралися вчорашнього не по-весняному холодного дня на Вічевому майдані. Велелюдна колона під музику оркестру рушила до погруддя Кобзаря у міському парку. На вулиці його імені учасники ходи поклали вінок до барельєфу Тарасові. Вінки і квіти від представників влади, громадськості, зокрема, ОО ВУТ «Просвіта» під мелодію пісні «Думи мої…» лягли до монумента у парку. Священики українських Церков відслужили поминальну панахиду, яку очолив владика Володимир Війтишин.

Звертаючись до громади, голова обласної ради Олександр Сич наголосив, що творчість Тараса Шевченка заклала і стала фундаментом нашої державності, а його визначення НАЦІЇ, як кровно-духовної спільноти і мертвих, і живих, і ненароджених увійшло у світові енциклопедії. Він – та вершина в нашій історії, яка вивищується ось уже більше півтора століття серед багатьох творчих особистостей, які чи-то мечем, чи-то пером торували шлях до волі, котру, на жаль, і в незалежній Україні ми змушені відстоювати.

А заступник голови ОДА Роман Іваницький звернувся до присутніх з актуальними і сьогодні Кобзаревими віршами, закликаючи учасників урочистості самим поставити чи-то знаки оклику, чи-то знаки запитання. Бо й справді: в своїй хаті своя правда?!.. Голова ОО ВУТ «Просвіта» Степан Волковецький закликав сучасників, читаючи Шевченка, задумались над кожним його словом і титлою. Бо ж не однаково має бути нам, в якій країні ми нині живем і що з нею творять владоможці. На жаль, актуальними є і його «Заповіт»: «вставайте… кайдани порвіте», «схаменіться, будьте люде…», і багато інших, які звернені до тих, хто, видершись на олімп влади, знищує самого носія влади – народ. Тому Народний комітет захисту України, співголовою обласної організації якого є С. Волковецький, ініціює проведення реґіональних референдумів щодо довіри владі.

А голова Івано-Франківської ОО НСПУ Євген Баран закликав, прочитавши Шевченка, зупинитись, аби відчути той біль, гнів, печаль, якими пройняті Тарасові думи стосовно долі України. Народний депутат Зіновій Шкутяк, учениця Людмила Мураха наголошували, що Шевченко дає кожному українцеві відчуття належності до великого народу, якому творити свою історію у віках.

Цього ж дня в обласному академічному музично-драматичному театрі відбулася шевченківська святочна академія. У краю до пам'ятників, меморіальних дощок, барельєфів були покладені вінки і квіти.

Н. К.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Міністр інспектував медиків

В Івано-Франківську перебував міністр охорони здоров'я України Ілля Ємець. Він взяв участь у колеґії головного управління охорони здоров'я ОДА.

На колеґії будуть підбиті підсумки діяльності галузі охорони здоров'я Прикарпаття за 2010 рік та визначені завдання на перспективу.

Ілля Ємець замінив на посаді уродженця Івано-Франківщини Зіновія Митника, який минулого року був обраний депутатом облради.

Безкоштовно не будемо їхати?

Перевізники Івано-Франківська просять міську владу скасувати безкоштовне перевезення пенсіонерів з 10.00 до 16.00. Відповідне клопотання, ухвалене на зборах Асоціації перевізників, вже спрямували до міськвиконкому. До такого вчинку підприємців спонукала збитковість більшості маршрутів.

Від часу останнього підвищення вартості тарифів дизпаливо зросло у ціні на 2 гривні. Тож наразі водії не прагнуть зростання вартості проїзду. Головна вимога – обмежити пільговий проїзд, говорить перевізник Юрій Бандура. У виконавчому комітеті звернення перевізників ще не розглядали.

Суд з головою

Вища рада юстиції за результатами розгляду подання ради суддів загальних судів щодо призначення судді на адміністративну посаду ухвалила рішення про призначення Тараса Антоняка головою Івано-Франківського міського суду.

До свого призначення Тарас Антоняк виконував обов'язки голови Івано-Франківського міського суду.

ШЕВЧЕНКІАНА У «ПРОСВІТІ»

10 березня **14.00**
«НАМ ТРЕБА ТВОГО ГОЛОСУ, ТАРАСЕ!»
Концерт, присвячений 197-ій річниці від дня народження Тараса Шевченка, за участю колективів та окремих виконавців Івано-Франківського музичного училища ім. Д. Січинського.

11 березня **15.30**
«І ШЕВЧЕНКА ПОЛУМ'ЯНЕ СЛОВО НА СТОРОЖІ ВІЧНОСТІ СТОЇТЬ»
Літературно-музичний вечір міського Центру дитячої та юнацької творчості.

12 березня **15.00**
ТЕАТРАЛЬНА ПОСТАНОВКА у виконанні народного аматорського студентського театру «Академія» та фольклорно-етнографічного гурту «Пацьорки», «Молодої Просвіти», Галицької академії та Коледжу бізнесу та інформатики.

13 березня **15.00**
«ЄДИНОМИСЛІЄ ПОДАЙ І БРАТОЛЮБІЄ ПОШЛИ»
Святочна академія, присвячена дню народження Тараса Шевченка, за участю художніх колективів НД «Просвіта».
Тематична виставка краєзнавця, заступника голови обласної «Просвіти» Петра Арсенича.

20 березня **15.00**
«БЕЗСМЕРТНА МУЗА КОБЗАРЯ»
Учасники художньої самодіяльності обласного Народного дому «Просвіта» віддають шану Т. Шевченкові у с. Гринівка Богородчанського району.

КАЛУСЬКА МІСЬКРАЙОННА КРЕДИТНА СПІЛКА «САМОПОМІЧ»
ЗАПРОШУЄ ЧЛЕНІВ СПІЛКИ НА ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Місце проведення зборів – м. Калуш, пл. Героїв, 28.
Дата проведення – 08.05.2011 року.
Реєстрація учасників о 12.00.
Початок роботи о 13.00.

НА ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ВИНОСЯТЬСЯ ТАКІ ПИТАННЯ:

1. Затвердження порядку денного загальних зборів членів кредитної спілки.
2. Заслуховування і затвердження звітів спостережної ради, правління, кредитного комітету КС.
3. Заслуховування і затвердження висновку ревізійної комісії КС.
4. Заслуховування аудиторського висновку.
5. Затвердження річної звітності й результатів діяльності КС за звітний період і затвердження бюджету на 2011 рік.
6. Обрання та відкликання членів спостережної ради і ревізійної комісії.
7. Ухвалення рішення про порядок розподілу доходу і покриття збитків.
8. Визначення аудитора, який буде підтверджувати достовірність річної звітності.
9. Затвердження Положення про Фонд розвитку кредитної спілки «Самопоміч».

Спостережна рада КС «САМОПОМІЧ»

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс **91083**

ДУХОВНЕ

ЩОБ ЗДОБУТИ ЛЮБОВ

(Поч. на 1 стор.)

Цікаво, якщо Україна не для українців, то для кого ж тоді? І куди мають подітись українці? Вимерти, втекти в світи? Чи нас знову, але цього разу всіх, мають повивозити за межі рідної землі? Та й хіба мова будь-якої нації може привести до фашизму? Гадаю, що сьогодні всі знають, що німецький фашизм постав з ідеї панівної наднації.

Кожна в світі нація має Богом Творцем дароване право на існування своєї мови, культури і держави. Але й має вона обов'язок найперше служити Йому. А це означає, що необхідно всім жити за Божими заповідями. У всьому потрібно керуватися принципами чесності, справедливості, взаємоповаги, зберігаючи мир, злагоду, порозуміння і любов. Та, на превеликий жаль, ми не можемо похвалитися, що, власне, такі стосунки є між нами, українцями.

З часів племен наших пращурів, від княжої доби і через всю історію ніби жахливі спадкові невилікувані хвороби нас супроводжують міжусобиці, роздори, розколи, протистояння. Чи не завжди в критичний для народу момент у нас брало гору своє, особисте, родинне… Чи не тому більшість завжди знаходили «свою хату скраю»… І в наш час можемо часто почути, наче якесь пояснення, абсурдну тавтологію, яка стала крилатим висловом: «маємо те, що маємо». А чому не маємо більше й краще? В чому причина?

Нещодавно мені одна парафіянка з болем і розчаруванням говорила: «Я думала, як буде Україна самостійна, вільна, незалежна держава, то у нас життя буде дуже гарне і в достатку. Та найважливіше, що між нами, українцями, буде взаємоповага і любов. Що наша влада і всі урядовці будуть все робити з любові до нашого народу, вчителі так ставитимуться до дітей, викладачі – до студентів, лікарі – до хворих, керівники – до підлеглих. І щойно тепер зрозуміла, що українці погані тому, що не є справжніми християнами».

Панацею від усіх наших національних бід знайшли нібито депутати, які, як велику мудрість, час від часу повторюють і наголошують: «Потрібно починати з себе». Але що і як потрібно робити? Може б, вони самі показали приклад і як добрі та мудрі провідники й лідери повели народ за собою…

Гадаю, найкращу відповідь на це запитання дав наш заробітчанин, лікар за фахом. Він переконливо стверджував: «Нашу державу й народ може врятувати тільки Бог і Церква. Потрібно, щоби всі священнослужителі постійно й наполегливо закликали вірних шанувати, підтримувати, допомагати одне одному, тому що ми – українці. Ми вміємо добре ставитися до чужих. А до своїх? Чому боїмося зустріти українців і зізнатись, що й ми – українці? Так, щоб нас не видали мафії чи поліції. А чи зможемо ми коли-небудь не з ґонору, як наші сусіди, а з усвідомлення й відчуття високої гідності і достоїнства приналежності до великого народу відкрито сказати: «Я – українець!»?

Зможемо! Та тільки тоді, коли зрозуміємо просту істину, що тільки з волі Божої ми народились у цьому народі, тож і відповідальні перед Ним за ставлення до наших братів і сестер. Люблячи інших, мусимо любити й своїх. І до цієї любові маємо прагнути й змагати все своє життя. Любові не лише до нашої землі, культури, історії, традицій, пісень і мови, а й до українців. Цього маємо вчити наших дітей в сім'ях, садочках, школах і всіх навчальних закладах. А здійснити ці добрі наміри, особливо в час Великого посту, нехай допоможе нам Господь.

Михайло МЕЛЬНИК, *протоієрей*

ПИТАННЯ РУБА

ЧИЙ ЦЕ МІНІСТР І МЗС ЧИЄ?

Міністерство закордонних справ України під нинішнім керуванням Костянтина Грищенка ухвалило положення, яке важко зрозуміти. Врешті-решт, незважаючи на близькість режиму Президента Януковича до Росії, Україна залишається незалежною країною. Однією з функцій її Міністерства закордонних справ та підлеглих дипломатичних місій по всьому світу є піклування про права українців, які там проживають, і функціонування українських громад в інших країнах.

Нещодавно пан Грищенко, звітуючи перед українським парламентом, став на бік російського уряду в нинішній суперечці Росії з українською громадою, яка проживає там. Насправді Росія намагається ліквідувати українські структури, перш за все, Федеральну національно-культурну автономію українців в Росії (ФНКАУР) і Об'єднання українців Росії (ОУР), які діють там. Крім того, вона чинить тиск на міську бібліотеку української літератури в Москві. Міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров у інтерв'ю радіо «Свобода» визнав, що в той час, як правовими підставами для ліквідації ФНКАУР є процедурні порушення російського права, основною причиною є політична діяльність організації, в тому числі така, як участь в урочистостях з нагоди вшанування голодомору українців 1932–1933 років, яка не співпадає з російською державною політикою.

В українському парламенті пан Грищенко заявив: «На жаль, певні претензії російського правосуддя мають юридичні підстави. Зокрема, ОУР не проводила щорічні збори й відсутні відділення більш ніж у половині суб'єктів РФ, що не дає їй законних підстав вважатися федеральною громадською організацією». Це твердження проявляє не тільки лакузство, але й невігластво – оскільки, згідно статуту ОУР, збори (конвенції) членів повинні бути проведені на чотирирічний термін, а відділення ОУР оформлене у 45 реґіонах РФ з 83. Керівництво ОУР відкинуло зауваження міністра.

Насправді пан Грищенко і його представник, посол України в Москві Володимир Єльченко, були у змові з речниками РФ з метою змусити українські громади в Росії на реорганізацію шляхом формування нової структури, яка повністю відповідала би як російській, так і українській політиці, які нині не дуже-то й відрізняються. Але концепція неурядової організації – бути сформованою і функціонувати як совість спільноти, а не підкорятися тискові одного чи другого уряду, на чому завзято стоять провідники української громади в Росії. І це правильно.

Під час ушанування у минулому році річниці голодомору, міністр закордонних справ України Грищенко переслав заяву, яку зачитав його представник у Сполучених Штатах у соборі Св. Патріка в Нью-Йорку під час пам'ятної програми, організованої українською громадою Америки (УККА). Звичайно, що термін «геноцид» не був включений у виступ, але, можливо, навіть більш важливо, пан Грищенко геть виліз зі шкіри, щоб підкреслити страждання інших народів в усьому Радянському Союзі. Це, можливо, був би християнський підхід, хоча й історично неправильний і нечутливий до власного народу, якщо б ініціювався проводами Церков України. Але це була заява Міністерства закордонних справ України. Заява звелась до заклику учасників заходу молитися за всіх потерпілих.

Іронія була настільки відчутна, що по закінченні програми колишній високопоставлений член дипломатичного корпусу в Україні зізнався мені, що це вперше за більш ніж п'ятнадцять щорічних урочистостей в соборі Св. Патріка немає жодних пам'ятних заяв Президента України, і що єдиною офіційною заявою українського Уряду намагалися обійти українську специфіку голодомору. Мені вдалося перехопити дипломата з посольства України, якого я з сарказмом попросив передати обом, як послові так і панові Грищенко, що в майбутньому Україна буде краще представлена, якщо заяви про голодомор будуть підготовлені діаспорою.

На жаль, позиція України щодо української громади в Росії жахає. Громада, напевно, наївно, шукала підтримки в Уряду України. Коли Грищенко та Єльченко на боці росіян і в змові з росіянами проти тієї громади, то українська громада в Росії приречена не мати майбутнього як законний неурядовий голос і совість українців у Росії.

Аналогічно, якщо пан Грищенко залишається на вершині, немає майбутнього для українського чинного Міністерства закордонних справ. Воно повинно просто перейменувати себе на українське бюро в Міністерстві закордонних справ Росії. Але тоді Віктор Янукович не буде Президентом, а пан Грищенко не буде міністром. Отож фарс триває.

Аскольд С. ЛОЗИНСЬКИЙ

ВІДЛУННЯ

ЧУЖА ТРАДИЦІЯ. ЧУЖА ЧИ ВЖЕ СВОЯ?

Ось і відійшли двоє ідеологічних радянських свят, які нинішні політики усіх штибів і рівнів, сповідуючи совкові традиції, завжди намагаються використати для піару. А ми, загал, теж ведемося на ці речі. І не стільки від того, що нас переповнюють патріотичні почуття в День захисника вітчизни, чи то нараз проймаємось весняною ніжністю до статі слабшої, як у буденній сірості буття і зимової негоди бажаємо влаштувати собі свято.

Марно нагадувати, що День захисника вітчизни не має жодного відношення до нашої Вітчизни. Хіба тим, що наш одноплемінник більшовик П. Дибенко очолював тих «героїчних» матросів, які безстрашно нищили мирне населення, а ось перед слабкими німецькими загонами залишили фронт і втекли з-під Нарви аж… у Самару. Отож 23 лютого годилося б назвати Днем більшовицького дезертира… Але ж уміли оті вихідці з однієї етнічної групи навіть найганебнішу поразку перетворювати на тріумф. І зазомбувати до поклоніння йому мало не півсвіту.

А скажімо, чому ми, українці, святкуємо не своє, не українське свято – 8 березня – день Амана (Гамана)? Воно ж є юдейським національним святом Пурім. А ведеться десь із 450 р. до Р. Х., коли у Персії правив цар Ахашверош (Ксеркс).

За юдейською леґендою, цар Ксеркс за непослух прогнав свою дружину з палацу і взяв другу – юдейку Естер, сироту, яку виховував дядько Мордехай. Через Естер він возвисився і навіть не вклонявся візирові Гаману. Той сказав цареві, що юдеї не корятся і не поважають царя. Тоді цар наказав знищити юдеїв і доручив це Гаманові. Та Естер зізналася, що вона юдейка і переконала Ахашвероша, що Гаман хотів убити царицю. Тож за наказом царя його схопили і вбили. Після цього юдеї дістали в царстві велику владу, повісили десятьох синів Гаманових та повбивали 75 тисяч своїх ворогів. Не дарма ж у нас кажуть, б'ють, як Гамана.

Відтоді ця кривава подія стала національним святом юдейського народу. У їхньому календарі щорічно 8 березня відзначається як свято Пур, Пурім, або день Гамана.

Комуністка, німецька юдейка Клара Цеткін у 1910 році на конференції жінок-соціалісток у Копенгагені (Данія) запропонувала відзначати 8 березня як день жінки. Її підтримала німецько-польська юдейка комуністка Роза Люксембург. І тоді вони проголосили 8 березня Міжнародним жіночим днем. Але воно не прижилось у світі. Його святкували, крім Ізраїля, тільки в Московській імперії. Нині ж його найбільше шанують торгівці, які мають з цього зиск. Християни ж мали б утримуватись, бо припадає воно на Великий піст. А святкуючи, порушують норми християнської етики й ображають релігійні традиції.

Цивілізований же світ на знак поваги й любові до жінок щороку відзначає День Матері, що припадає на другу неділю травня, на найкращу і радісну пору року, після великодніх свят – Христового воскресіння, в час розквіту весни й наближення літа.

Тож і українцям, які в своїй основі є християнами й належать до сім'ї європейських народів, годилося б відзначати справді міжнародне свято – День Матері.

Теодор ДРОВНИЧ

ТАК ДУМАЮ

І ЦЕ БУЛО Б СПРАВЕДЛИВО

Учасником війни став під дулом червоного окупанта, який у 1944 р. знову ступив на нашу землю і своїм кирзовим чоботом розтоптав решту селянської свободи, яку не зумів знищити гітлерівський окупант. Пам'ятаю його з 1942 р. Батько молотив у стодолі, а за дверима стояли два міхи вже готового жита, й тут же підійшов гестаповець за контингентом. Батько, вказуючи на міхи, каже: приготував – сіяти чи на контингент? Гестаповець двічі повторив: «Сіяти, сіяти!» Повернувся й пішов.

Німці не рухали великої рогатої худоби, яка давала молоко й органічне добриво. Кульчикували молодняк і з нього призначали контингент м'яса. А большевицький режим обклав нашу родину великим контингентом зерна і м'яса, бо було в нас 5,5 гектара землі. У 1944 р. прийшов аґент і два військових забрали корову, залишивши одну на великому господарстві. Зерно здавали ми з мамою, батько помер 1943 р., а старший брат пішов у відділ кущової самооборони захищати селянина від червоного грабіжника. Мені було п'ятнадцять років – орав, сіяв, збирали з мамою та молотили, возили без кінця в район і здавали, так аж по 1947 рік.

В кінці жовтня 1947 р. нашу родину – маму, мене і п'ятьох менших арештували вночі, а під вечір завантажили в телячі вагони й повезли в Сибір – за брата, якого підступно схопили й замордували на слідстві. Судили його посмертно на 10 років із конфіскацією майна, щоб нас, заручників, за нього пограбувати й загнати в Сибір. У 1990 р. брата реабілітували посмертно з поверненням усього майна, яке не повернули донині.

В Сибіру я працював чотири роки трактористом в колгоспі за 300 грамів куколю на трудодень, а взимку безплатно ремонтував трактор в МТС. Всі ми були голодні й голі. В кінці 1951 р. комендант спецкомендатури Артемонов вивів мене з колгоспу і завіз у м. Анжеро-Судженськ на вугільні шахти й здав спецкомендатурі. На шахту був влаштований завдяки начальникові колонії Комарову, бо набору не було. За рік і сім місяців роботи в забої вугільної лави мене призначили бриґадиром, а опісля – скерували в школу гірничих майстрів. Найголовніше, що я важкою і небезпечною працею врятував свою родину від загибелі. Програма в школі проводилася за середню школу, тому я вечері паралельно ходив до 10-го класу школи робітничої молоді і з закінченням школи майстрів отримав ще й атестат зрілості.

Працював гірничим майстром недовго, бо вступив у гірничий технікум, який закінчив з відзнакою і подав документи в Томський політехнічний інститут, як п'ятипроцентник, без екзаменів. Вступало нас, галичан дванадцятеро, але в кінці серпня отримало повідомлення на навчання одинадцять – мені не дали. Про це довідалася секретарка механічного факультету Марія Петрівна Люкова – колишня репресована, культурна та поважна в інституті людина. Вона мене першого поставила в чергу до ректора інституту Воробйова, який при зустрічі розвіяв усі каґебистські примари й мене зарахували студентом.

Конфлікт із КҐБ почався тоді, коли я їхав на практику у Львівсько-Волинський басейн в 1957 р. Мені від них потрібно було отримати маршрутний лист на проїзд по залізниці як репресованому, за це я мав стати «червоним вухом» для КҐБ, але їм не вдалось зі мною це зробити. Захистив мене від тієї скверни батько товариша, сам колишній каґебіст Шугаров.

Інститут закінчив успішно й повернувся в Україну. А вижити в Сибіру допомогла віра в Бога і сила волі, яку в мене сформував батько через наполегливу працю. Це помітили благородні люди, яким совість не дозволила не допомогти. Ці люди діяли по совісті, без хабара, хоч і не знали молитви й жили в середовищі марксизму.

В Україні ж зіткнувся з корупцією, всюди вимагали хабара, якого я не мав і не вмію давати. Через три місяці ходження по муках, допоміг прописатися син Стефаника – голова Львівської облради. На працю взяли у Львівський сільськогосподарський інститут, бо треба було ввести курс автоматики й виконувати наукову роботу.

Обіцяли багато, але коли я у 1978 р. подав до захисту кандидатську, КҐБ сказав: «нельзя», поки не реабілітований. Отримав авторське свідоцтво на винахід. Кинувся за реабілітацією, та знов «нельзя – брат бил в опасной банде». До 65-ої річниці перемоги Президент нагородив мене медаллю, але вона мені не потрібна. Потрібна увага влади й соціальна підтримка таких, як я. Визнання на державному рівні тих, хто боровся за волю. І це було б справедливо.

Степан ПРИЙМА,
м. Івано-Франківськ

І БУКВА, І ТИТЛА

«КОБЗАР» — УРІЗАНИЙ І ПОВНИЙ

В умовах рабства, рекрутчини, невлаштованості, цькувань і гонінь, без системної освіти Шевченко зміг стати фаховим малярем – академіком графіки, поетом, драматургом, просвітником. Пророчим словом він реформував рідну мову і розбудив ним націю від тяжкого летаргічного сну. Його глибокі знання фольклору, історії, Слова Божого, а на їхньому ґрунті – дивовижні філософські передбачення і сьогодні вражають нащадків. Кому ще в світі за 47 років життя зведено понад 600 монументів на всіх континентах, а твори його перекладені на сто сорок мов світу. Але найголовніше – що ми, українці, не віддаляємося від Тараса Шевченка, а навпаки, коли нам стає важче, стаємо до нього ближчими, як тепер.

Більшовики творили свій образ Шевченка і прагнули говорити його словами – від імені народу – про себе. Беззаконня й терор нахабно освячувалися його високим ім'ям. Неймовірно, але факт: у душогубство 1930-го, геноцид 1933-го у терор 1937-го вцілілі співали про щасливе життя «в сім'ї вольній, новій», а в повоєнний час галани, корнійчуки, маланчуки та інші боролися поетовим ім'ям з українським «буржуазним націоналізмом». У шкільних підручниках із тьмяних затертих фраз було виліплено задекорований під Шевченка його антипод, священний і недоторканний. Будь-який ухил від узаконених канонів заборонявся пильними й відданими посіпаками. Ось лише деякі з ретельно вивірених штампів: був матеріалістом й атеїстом (!), любив усіх трудящих і закликав їх до спільної боротьби з панами, капіталістами, католицизмом, українським буржуазним націоналізмом, закликав до єднання з російським народом (!), ратував за двомовність (!).

У свідомості дезорієнтованих учнів і студентів такий Шевченко, по суті, нічим не відрізнявся від працівника держбезпеки. Було незрозуміло лише, чому він – великий поет. І чому ці органи постійно мали клопіт із Шевченком та його шанувальниками. У далекій Америці кінця 70-их років Юрій Шевельов писав: «Радянські видання поезій Шевченка повні кричущих перекручень і замазувань. Не мігши замазати всю творчість і постать Шевченка суцільною чорною фарбою, видавці, редактори й цензори вкривають її густою мережею білих плям...»

Пам'ятаю, як мій батько читав виданий у радянський час «Кобзар» і нарікав, що москалі його дуже усікли... а коли приніс «Кобзар», виданий Львівською «Просвітою» 1931 року, то, зрівнюючи тексти, ми бачили неповний, недодрукований, зредаґований «Кобзар». Найбільше моїх батьків вразило атеїстичне «Я не знаю Бога» (нібито слова Шевченка). Якось батько сперечався про «перевернутий» «Кобзар» з учителькою з Полтавщини, яка була в сусідів на квартирі й брала у нас молоко. Він довів їй, що просвітянський «Кобзар» є правдивим (за це вчителька назвала батька націоналістом-бандерівцем).

Так що ж лякало й категорично не сприймалося як царатом, так і радянськими компартійними бонзами? Передусім – рівнозначність і гострота висловлювань щодо колоніальної політики російського імперіалізму й учинків знакової постаті у «воз'єднанні двох споконвіку братніх народів» Богдана Хмельницького, а точніше – трагічних вислідів цих учинків. За совітів Т. Шевченко був офіційно оголошений революціонером-демократом, затятим безбожником, непримиренним борцем з усім, що «паном звалось». А щоби не виникало інших думок, запопадливі охоронці ретельно прополювали спадок генія, вишукуючи в ньому крамольні рядки, прибираючи двозначності, додаючи власні тлумачення до того, що прибрати було неможливо.

Майже щороку величезними накладами видавали й перевидавали канонізованого поета. А такі твори Т. Шевченка як «За що ми любимо Богдана», «Розрита могила», «Стоїть в селі Суботові», «Чигирине, Чигирине...», «Якби то ти, Богдане п'яний...», «Чернець», дві поеми «Іржавець» та «Великий льох» мій уже покійний батько Григорій Бойко не знайшов у совітському «Кобзарі» в книгозбірні «Просвіти» с. Вижняни, що на Львівщині. Майже в кожній українській родині були «Кобзарі», видані «Просвітою». І селяни часто читали їх на пам'ять в сім'ях, на сінокосах, весіллях, у криївках УПА.

Власне, «Просвіта» 1931 р. видала у Львові накладом 1000 примірників повний «Кобзар» (упорядник – В. Доманицький). Для прикладу, зацитуємо із видання Шевченка 1980 року: «За що боролись ми з панами? За що ж ми різались з ордами? За що скородили списами татарські ребра?..» А це вже перекручений текстологом І. Айзенштоком Шевченко. У автора було «з ляхами» стало «з панами», «московські ребра» стали «татарськими». Переконаний, якби Кобзар жив тепер, то він засудив би українських мужів за переписування історії під Росію і став би на захист рідної мови.

Заборонений «Кобзар» воскрес при Україні.

Степан БОЙКО

МИ В ІСТОРІЇ

ЩЕ ЯК БУЛИ МИ КОЗАКАМИ...

ЯКИМИ БАЧИЛИ УКРАЇНЦІВ ІНОЗЕМЦІ

Козацькі повстання 20–30-их років XVII ст., визвольна війна викликали велике зацікавлення нашим народом у всьому світі. Про Україну говорили й писали того часу у багатьох європейських державах.

«Україна стане колись новою Грецією: прекрасне підсоння цього краю, весела вдача народу, його музичний хист, родюча земля колись прокинуться... постане велика культурна нація і її межі простягнуться від Чорного моря, а звідтіля – ген у далекий світ», – писав Йоганн Гердер, німецький письменник, філософ, етнограф.

«Ніжин – місто упорядковане і многолюдне. Мешканці, виявилося, були дуже людяні; не тільки господарі приділених нам мешкань поводились з нами ласкаво і чемно, а й інші жителі, коли ми виїздили, переганяли нас на санках, кидаючи нам хліб житній, пшеничний та гроші. Ми були глибоко зворушені людяністю цього народу...», – читаємо у Карла Хоєцького, польського шляхтича, узятого в полон російськими військами.

«Ми зустріли валки українців, що ріжняться під кожним оглядом від інших жителів Росії. Це дуже шляхетна раса. Вони є чистіші, запопадливіші, чесніші, благородніші, ввічливіші, відважніші, гостинніші, побожніші та менш забобонні». «Хати в Україні чисті і білі, як в Уельсі... Нарід в Україні нагадує верховинців із Шотландії», – мовить англієць, професор Кембриджського університету Едвард Даніель Кларк.

«Запорізькі козаки – це хоробрі звитяжці, завжди готові виступити в похід. Вони розумні й дотепні, щедрі й безкорисливі, понад усе цінують свободу. Смерть вони вважають кращою за рабство і для оборони незалежності часто повстають проти своїх гнобителів – поляків... Будовою тіла вони міцні, легко переносять холод і голод, спеку і спрагу, на війні невтомні, відважні, хоробрі, або, ліпше сказати, зухвалі й мало дорожать своїм життям. Влучно стріляють з пістолів, звичайної своєї зброї. Козаки виявляють найбільшу свою хоробрість і спритність у таборі, обгородженому возами, або при обороні фортеці. Сотня козаків у таборі не боїться ні тисячі ляхів, ні кількох тисяч татарів. Козаки – знавці у ремеслах. Вони – взагалі здібні до всяких мистецтв», – слова французького інженера Боплана.

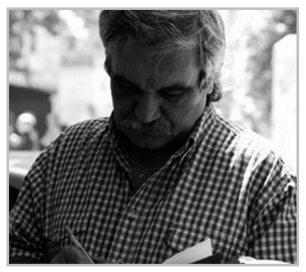
«На базарах у Львові багато білого хліба, яблук, груш, слив... В суконних майстернях виробляють різні сорти польського сукна шаякдемі. Це місто відоме своїми лікарями, хірургами». Українці – «стародавній народ, а мова їхня ще більше всеохоплююча і багатша, ніж фарсі, китайська, монгольська і різні інші». «Цей козацький народ сповідує грецьку віру, читає Євангеліє». «В благодатному кліматі цих місць дівчата такі гарні, що при їх вигляді, одягнених у шовкові різнокольорові шати, сонцеликих з очима лані, газелі, козулі, людина втрачає голову», – пише турецький вчений і мандрівник Євлія Челебі.

«Цей Хміль, муж похилих років, але в достатку наділений дарами щастя: нелукавий, спокійний, мовчазний, не відгороджується від людей, всіма справами займається особисто, помірний у стравах, напоях і одязі», – висловлювання сирійського мандрівника Павла Алеппського.

Зібрав Богдан СУШЕВСЬКИЙ

ПОЗИЦІЯ

ШКЛЯР НЕ ПРИЙМАТИМЕ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ, ПОКИ ПРИ ВЛАДІ ТАБАЧНИК

Лауреат Шевченківської премії Василь Шкляр звернувся до Президента Віктора Януковича з заявою, в якій просить перенести нагородження його Шевченківською премією на той час, коли при владі в Україні не буде українофоба Дмитра Табачника.

«Засвідчую Вам свою повагу і прошу Вас врахувати в Указі з нагоди нагородження лауреатів Шевченківської премії моє прохання про перенесення нагородження мене Шевченківською премією на той час, коли при владі в Україні не буде українофоба Дмитра Табачника. Моя позиція, пане Президент, ніяк не стосується Вас особисто, але поки при владі є Дмитро Табачник, я не зможу прийняти премію», – йдеться у заяві Василя Шкляра.

Нагадаємо, комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка присудив Шевченківську премію з літератури письменнику Василеві Шкляру за роман «Залишенець» («Чорний Ворон»).

ЗОНА ТРИВОГИ

ВІЙНА ЦИВІЛІЗАЦІЙ

ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВНОЇ ПРОБЛЕМИ НА ДУЗІ «МОСКВА–КИЇВ–ТЕЛЬ-АВІВ»

(Продовження. Поч. у № 1–9)

Перш ніж вимагати від України, Росія мала б показати приклад реалізації зурабівських пропозицій у себе, в Росії, а ми потім перейняли б їхній досвід. Але чи створені вже такі ж умови в самій Росії, щоб діти дагестанців, осетин, чеченців, башкирів, інгушів, українців, білорусів, узбеків, таджиків, казахів, якутів, чукчів та інших отримували вищу освіту тією мовою, якою вони спілкуються у сім'ї? Там і загальноосвітніх національних шкіл немає для перерахованих і не перерахованих мною націй, етносів, народностей, які проживають у Росії, які вдома спілкуються рідною мовою.

Але, за таким підходом, в Україні, окрім росіян, є теж десятки етносів, національностей і народностей, для яких теж треба буде створити аналогічні умови, створити не лише їхні національні середні школи, але й вищі школи. Не лише ж для росіян. Чим гагаузи й мадяри України гірші від росіян – громадян України?

І ось позакінчують вони всі (кожен – своєю мовою) виші, і якою ж тоді мовою вони будуть спілкуватися між собою в армії, в бізнесі, на державній службі, в побуті? Уявіть собі, що мадяри, румуни, татари і на службі, і в побуті відмовлятимуться спілкуватись (так як нинішні російськомовно стурбовані) з росіянами, українцями, татарами відповідно – російською, українською, татарською мовами. Скажуть: в нас є своя мова, для чого нам ваша, а як хочете з нами спілкуватися, тоді вивчайте нашу мову.

Якщо йти їм назустріч, то росіяни, які мешкають в Україні, не зможуть спілкуватися з мадярами, румунами, гагаузами, татарами, українцями. Так дійдемо до абсурду. Тоді треба буде в кожній організації та установі, органі управління тримати штат із (чотирьох чи шести десятків) перекладачів на всі ці мови, писати листи й відповіді на них усіма їхніми мовами. А яку кількість бланків треба буде виготовити на різних мовах? А як вести статистику, звітність, як зводити інформацію і дані, що надійдуть на різних мовах? А як же відповідати на листи і звернення без перекладачів? А якщо й перекладачі відмовляться перекладати, теж вимагаючи, щоби з ними також спілкувалися лише на їхній мові? А які будуть витрати бюджету на це? Чи все-таки має бути єдина державна мова як мова міжособового спілкування, щоб уникнути абсурду?

РОСІЯ ЗА ЗУРАБОВИМ

Уявіть собі, що Росія запровадила модель національної освіти, яку пропонує нам Зурабов: лікар-якут відмовлятиметься в Росії лікувати росіянина, доки росіянин не буде спілкуватися з ним якутською? Або помирай, або звертайся до мене якутською? А якою мовою віддавати команди в армії в мирний час, а на війні, а в умовах, коли вб'ють перекладача (перекладачів)? Цілковитий абсурд. Одне слово, як кажуть – «умом Россию не понять».

Наступний **носій мовного терору – Партія реґіонів.**

Президент України Віктор Янукович висловлює переконання, що «українська мова як безцінне надбання народу й надалі буде консолідуючою силою нашого суспільства, надійно захищеною на благо нашої держави». Про це глава держави заявив у вітанні з нагоди Дня української писемності та мови, повідомляє прес-служба Президента. «Українська мова – душа нації, найбільший духовний скарб, переданий нам пращурами. Глибоко символічно, що цього ж дня ми вшановуємо пам'ять преподобного Нестора Літописця», – йдеться у вітанні.

За словами В. Януковича, «нині ми звертаємо погляд до наших витоків, бачимо гідний поваги й пошанування шлях розвитку й утвердження української мови – від безсмертних «Слова про Ігорів похід», «Слова про закон і благодать» митрополита Іларіона, Пересопницького Євангелія до мови нашого сьогодення».

Таку позицію лідера Партії реґіонів патріоти України підтримають – беззастережно! А ось його підручні БУЛИ ЗА «двуязычие». Але «двуязычие» передбачає вільне володіння й послуговування двома мовами. Тому вони, антиукраїнські екстремісти, спочатку зняли лозунґ «двуязычия» і почали вимагати права навчатися й послуговуватися на роботі виключно російською мовою. Далі – більше. В сучасній трансформації це звучить, що українська мова – скотська і її слід прибрати взагалі й замінити російською не лише для росіян, але й для українців. Скринька відмикається дуже просто. Таке завдання для них стояло з самого початку мовної війни. Коли попередніми Президентами України були етнічні українці, «п'ята колона» маскувала справжні наміри під «двуязичіє», та й боялися попасти під кримінальну статтю за розпалювання міжнаціональної ворожнечі. Коли до влади в Україні прийшло проросійське керівництво – російськомовні терористи просто зняли маски й відверто леґалізували свої плани.

Сьогодні мер Одеси Костусєв заборонив використання української мови навіть у листуванні українців (!!!) з міською владою Одеси, не кажу вже, що це всупереч Конституції України. Порушення Конституції – злочин, але так кваліфікували б, якби державою керував Ґарант Конституції, а не... ВАСАЛ Росії. Скажіть, будь ласка, як кваліфікувати дії особи, що зайде в ваш дім і ЗАБОРОНИТЬ вам розмовляти своєю мовою? Садист! Бандит! Окупант! А Костусєв – представник влади, представник Партії реґіонів. Реакції з боку ПР на його «витівку» – НУЛЬ, значить, і влада Партії реґіонів – садистська, бандитська і окупаційна. І це не мої емоції, це – арґумент.

Але, як сказав відомий науковець і патріот Іван Ющук: **компрадорська еліта завжди розмовляє мовою завойовників.** Слід лишень додати: як у прямому, так і переносному сенсі.

«Регионал Василий Хара рассказал, как за два года в Донбассе стали «не на шутку» почти ненавидеть «хохлов» и «бандеровцев» Галичины». На що йому відповіли російськомовні представники східної ж частини України, наводжу цитати з форуму обговорення «умозаключений» Хари:

«Если вы эту ненависть сами вложили в головы собственного электората, то нехер тут об этом с сожалением вещать...»

«Мужики с Западной Украины, вы уж простите нас, дончан, за этого идиота! Оно сли дурак так без национальности. Не изменилось у нас отношение за это время, мы же еще больше стали вас уважать за силу духа!»

«В Харькове куда с большей опаской относятся к «битам» из Донбасса, чем к «ружьям» со Львова».

Володимир ПИЛИПЧУК,
народний депутат України 1-го та 2-го скликань

(Далі буде)

ЮВІЛЕЇ

ПАМ'ЯТАЙМО ЛЕСИНЕ ІМ'Я

Ювілейні дати відомих митців: письменників, художників, композиторів дають можливість громадськості ще раз повернутися до тієї постаті, яку вшановуємо. А для нас, юного покоління, ця постать відкривається ще повніше й постає яскравішою, як і особистість Лесі Українки, 140-річчя якої ми відзначаємо. Це вона – дочка Прометея, талановита поетеса і драматург напророчила собі:

Як я умру, на світі запалає
Покинутий вогонь моїх пісень,
І стримуваний пломінь засіяє,
Вночі запалений, горітиме удень.

Вони звучали у Народному історико-краєзнавчому музеї села Бортники під час вшанування великої дочки України. Учні мали нагоду глибше познайомитися з постаттю талановитої письменниці. Від вчителя української мови та літератури Оксани Трак ми дізналися, що Леся була дуже обдарованою: в чотири роки вже читала, в п'ять – грала на фортепіано. Вона походила з інтеліґентної багатодітної родини, а псевдонім Українка їй вибрала мати – відома дитяча письменниця Олена Пчілка. Дівчина вивчала грецьку, латинську, французьку, німецьку та російську мови. Пізніше ці знання використовувала у своїй перекладацькій діяльності.

Ми зрозуміли, що ця, здавалося б, слабосила жінка мала сильний дух, непересічний талант, який приніс славу не тільки їй, але й усій Україні. Мої однокласники на виставці уважно вдивлялись у родинні фотографії, ілюстрації до її творів. Вони відкрили для себе нові сторінки життя і творчості великої патріотки, яка щиро вболівала за долю свого народу.

Нам треба вчитися у великих людей, щоб стати гідними громадянами своєї держави. Слово Лесі утверджує в наших душах любов до своєї землі, патріотизм, готовність захищати рідний край.

Софія БАБЕЙ,
учениця 9 класу Бортниківського НКВ Тлумацького району

Вчитель української мови і літератури Оксана Трак проводить екскурсію у Народному зразковому історико-краєзнавчому музеї с. Бортники

ЗУСТРІЧІ

СНАГУ НАБИРАЮ ІЗ РІДНИХ ДЖЕРЕЛ

З нагоди Міжнародного дня рідної мови у Національному заповіднику «Давній Галич» відбулася зустріч співробітників та працівників Галицької районної бібліотеки з письменником, поетом-піснярем, журналістом, депутатом обласної ради Ярославом Ткачівським.

Народився і виріс наш земляк у Вікторові, закінчив факультет журналістики Львівського державного університету ім. І. Франка. Власне, журналістиці віддав значну частину свого життя. Читачі добре пам'ятають «Тижневик Галичини», головним редактором якого був Я. Ткачівський. Але з юних літ постійною супутницею є поезія. Я. Ткачівський – автор десятка книжок. Він – лауреат літературних премій і Всеукраїнських конкурсів. Галичани мали нагоду послухати вірші поета в авторському виконанні, поспілкуватися. Сам гість сказав, що такі зустрічі додають снаги, а насамперед, – відвідини рідної домівки у Вікторові.

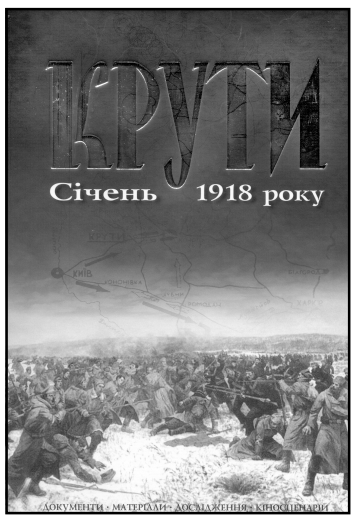
«Тільки віра в Господа допомагає нам вистояти в різних нелегких життєвих обставинах», – підсумовує поет. На закінчення зустрічі автор подарував своїм шанувальникам поетичну збірку «Сльоза блаженства». Генеральний директор Національного заповідника «Давній Галич» Олександр Береговський подякував гостеві за цікаву розмову, побажав здоров'я і творчої наснаги.

Любов БОЙКО, *м. Галич*

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

КРУТИ: ПОДІЯ, ДОКУМЕНТИ, ІСТОРІЯ

Спадкоємці бою, бурі діти!
Загримить ще раз пора така –
Сміливо могили перейдіте,
Коли треба – розтопчіть наш прах.
Євген Маланюк

Це слова великого українського поета й мислителя Є. Маланюка, який на той час був у Києві. Саме він найбільш повно сказав: «Чому бій під Крутами струсонув цілою нацією?.. Крути – це перше зірвання лаштунків невільничої комедії, що відбувалася в час революції на землях України, перше прозріння, що влада – то боротьба, а держава – то кров і залізо. І тому Крути – це воскресіння по довгих століттях обірваної Полтавою визвольної війни, війни народу з народом, країни з країною, віч-на-віч».

Євген Маланюк дав вичерпну характеристику і політичним діячам України того часу, і причинам програшу. Як не прикро усвідомлювати нам, але Винниченко й інші соціалісти-романтики вірили москалям і не бачили самостійної України – тільки в союзі з «братнім» російським народом. Минули роки, але наші брати зі Сходу України теж не бачать себе господарями у своїй хаті. Така правда.

Презентація патріотичної книги «Крути. Січень 1918 року» відбулася в Народному домі «Просвіта» в останню неділю лютого. Зал заповнили просвітяни міста. Були представники Снятинщини (с. Рудники), Коломиї та Білих Ослав (Надвірнянщина). Відкрив зібрання заступник голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка П. Арсенич. Далі виступив видавець Василь Клічак й охарактеризував принцип формування книги, добору документів і спогадів. Потім слово мали голова обласної Спілки письменників Євген Баран, голова Коломийського РМО «Просвіта» Василь Глаголюк, Василь Левицький з Білих Ослав. Виступи чергувалися з піснями у виконанні вихованців Клубу обдарованих дітей НД «Просвіта», ансамблю «Квіти ромену» й солістки Руслани Денеги.

Розходилися присутні задоволені почутим і побаченим й казали, що вечір вдався. Хочеться додати, що книга відкривається переднім словом Павла Мовчана й Івана Дзюби. Словом, книга потрібна всім, хто цікавиться історією рідного народу. Вона повинна бути, в першу чергу, в бібліотеках кожного навчального закладу й районних та обласних бібліотеках. Видавець залишив книги для реалізації в книгарні Народного дому «Просвіта». Краяни, заходьте. Почерпнете багато правди з гіркої історії нашого народу.

Михайло РУДКОВСЬКИЙ

НЕЗАБУТНІ

І СТАЛА ЛЕГЕНДОЮ

МИНУЛО СОРОК ДНІВ ЯК У ЛЬВОВІ ЗУПИНИЛОСЯ ГАРЯЧЕ ЗБОЛІЛЕ СЕРЦЕ ВІРНОЇ ДОЧКИ УКРАЇНИ ЄВГЕНІЇ ЛЕЩУК.

Народилася вона 7 вересня 1928 року в родині селян села Квасове на Волині. За професією лікар душі – кандидат медичних наук (дисертація з екології має міжнародне значення).

Вірші писала з дитинства, хоч раніше не публікувалася. Вона – автор 19 книг поезії (з них три українською та італійською мовами, одна – українською та російською мовами, а одна – українською і польською). Як самодіяльний композитор видала книгу пісень.

Найважливіші книги – фотопоезіоальбом «Берестечко. Свята дорога» (1955), фотопоезіоальбом «Вічність Івана Богуна» (2004), трилогія «Мій храм» (Волинь 2006), які отримали високе схвалення громадськості. За них удостоєна премії Василя Стуса. На твори Євгенії Лещук, за її сценаріями створені чотири телефільми.

Євгенія Лещук відома як активна громадська діячка – сприяла відкриттю музею Лесі Українки в Ялті, хати-музею Лесі Українки в Сан-Ремо (Італія). Вона перша порушила питання про увічнення пам'яті національного героя України Івана Богуна. Відома у світі як «захисниця Козацьких могил» під Берестечком, як співець козацької слави, національних героїв України – воїнів УПА.

Євгенія Лещук особливо вражає своєю цілеспрямованістю, титанічною працею, силою духу, відданістю Україні, а також доброчинністю, жертовністю (переважно для дітей-сиріт всієї України). Своєю творчістю закликає усіх до християнської моралі, високого патріотизму, дружби між народами світу.

У 2001 році їй присуджена Міжнародна премія миру. Особливо високо оцінена її поезія в Італії, за що її визнали лауреатом декількох міжнародних премій – нагороджена Срібною трояндою, яка знаменує символ поезії. Їй присвоєне звання Почесного академіка Універсальної академії, що діє під егідою ООН (в царині поезії). Вона – почесна громадянка Волині. Рідна волинська земля прийняла на вічний спочинок свою улюблену дочку.

Володимир КАРАТАШ з Кіровоградщини з родиною і друзями

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ…

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА
березень

(Закінчення. Поч. у № 9)

16 БЕРЕЗНЯ

70 років від дня народження **Ігоря Гаврилюка,** письменника-гумориста, автора збірок «Вчений нянь», «Пунктуація кохання» (1989), «Малі діти – великий клопіт» (1991), уродженця м. Калуш.

70 років від дня народження **Ореста Чайківського,** голови Бурштинської «Просвіти», який першим запровадив ведення документації на Бурштинській електростанції українською мовою.

55 років від дня народження **Тетяни Котик,** доктора педагогічних наук, професора Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

17 БЕРЕЗНЯ

160 років від дня народження **Теофіла Кисілевського** (1851–1937), народного вчителя й культурно-освітнього діяча, уродженця с. Хлібичин Снятинського району.

100 років від дня народження **Ярослава Чуперчука** (1911–2004), видатного хореографа, артиста, організатора Гуцульського ансамблю пісні і танцю (1939), уродженця с. Криворівня Верховинського району.

18 БЕРЕЗНЯ

135 років від дня народження **Йосипа Стадника** (1876–1954), українського актора, режисера, який у часи ЗУНР (1919) очолював український театр у Станиславові.

19 БЕРЕЗНЯ

Друга седмиця Великого посту (поминання померлих).

20 БЕРЕЗНЯ

80 років від дня смерті **Романа Заклинського** (1852–1931), українського педагога, фольклориста, літературознавця, засновника читалень «Просвіти».

21 БЕРЕЗНЯ

Всесвітній день поезії.

23 БЕРЕЗНЯ

Всеукраїнський день працівників культури та аматорів народного мистецтва.

25 БЕРЕЗНЯ

100 років від дня народження **Олексія Бандери** (1911–1942), учасника національно-визвольних змагань, уродженця с. Старий Угринів Калуського району.

26 БЕРЕЗНЯ

Третя седмиця Великого посту (поминання померлих).

60 років від дня народження **Володимира Ференца,** відомого просвітянина, члена Правління Івано-Франківського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, заступника голови Клубу української інтеліґенції ім. Б. Лепкого, публіциста, члена НСЖУ, автора численних публікацій на тему збереження мови, державності, розвитку української ідентичності й націоналізму.

27 БЕРЕЗНЯ

Міжнародний день театру.

29 БЕРЕЗНЯ

130 років від дня народження **Марійки Підгірянки** (1881–1963), української поетеси, народної вчительки, уродженки с. Білі Ослави Надвірнянського району.

85 років від дня народження **Івана Головацького,** біохіміка, доктора біологічних наук, громадського діяча, члена НТШ, уродженця с. Чортовець Городенківського району.

50 років від дня народження **Михайла Буджака,** журналіста, автора краєзнавчих книг про Тлумаччину, уродженця с. Кулачківці Снятинського району.

30 БЕРЕЗНЯ

75 років від дня народження **Григорія Філіпчука** (1936–2006), перекладача, ветерана редакції журналу «Всесвіт», уродженця с. Тучапи Снятинського району.

50 років від дня народження **Василя Щучака,** поета, автора книг для дітей, уродженця с. Сідлище Коломийського району.

Підготував Петро АРСЕНИЧ

ПРАКТИКУМ

НЕПРАВИЛЬНО – ПРАВИЛЬНО

МОВНІ НЕОХАЙНОСТІ, ЩО ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ НАВІТЬ У ОСВІЧЕНИХ ЛЮДЕЙ

фамілія – прізвище
Добре утро! – Доброго ранку!
остановіть, пожалуста – зупиніть, будь ласка
спасіба – дякую
я вибачаюсь, я ізвіняюсь – даруйте, перепрошую, пробачте
До свідання! – До побачення!
Щасливо! – Будьте здорові!
приятного апєтіта – смачного
розрішіть, пожалуста – дозвольте, будь ласка
пока – бувайте, будьте здорові
Женщина! – Пані, панно!
з утра – з ранку
цвіти – квіти
сірень – бузок
ландиші – конвалії
роза – троянда
шиповнік – шипшина
клєвєр – конюшина
пол – підлога
потолок – стеля
дєцка – дитяча
гостінна – вітальня
столова – їдальня
грязний пол – брудна підлога
відкрити форточку – відчинити кватирку
прихожа – передпокій
на другім етажі – на другому поверсі
щотчик – лічильник
кровать – ліжко
діван – диван
шкаф – шафа
холодільнік – холодильник
будільнік – будильник
чайнік – чайник
тєліфон – телефон
тілівізор – телевізор
нова мебель – нові меблі
скамейка – лавка
полотенце – рушник
одіяло – ковдра
ковьор – килим
простиня – простирадло
утюг – праска
перчатки – рукавички
брюки – штани
карман – кишеня
світер – светр
шляпка – капелюшок
галстук – краватка
грязний воротнік – брудний комір
папа – тато
Маша – Марійка
Саша – Сашко
Ванюша – Іванко
Катюша – Катрусечка
Даша – Даринка
Наташа – Наталочка
Гріша – Грицько
Міша – Мишко
пуговиця – ґудзик
більйо стірати – білизну прати
гладити – прасувати
юбка – спідниця
платочки – носовички
обув – взуття
ботінки – черевички
босоножки – босоніжки
кросовки – кросівки
сапожки – чобітки
картошка – картопля
клубніка – полуниця
арбуз – кавун
вєси – ваги
сємочки – насіння
дрожжі – дріжджі
вожжі – віжки
вкуснятина – смачненьке
гов'ядина – яловичина
лапша – локшина
сільодка – оселедець
уксус – оцет
сахар – цукор
печення – печиво
конфети – цукерки
пирожне – тістечко
мороженее – морозиво
кофе – кава
слівки – вершки
творог – сир
Скільки стоїть? – Скільки коштує?
вкусний – смачний
уха – юшка
яїчки – яйця
бутилка – пляшка
рюмки– чарки
стакан – склянка
стікляний – скляний
разниця – різниця
вещі – речі